

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. IV. Nostratis sententiæ argumenta ex novi Testamenti sacris textibus desumpta referuntur, ac expenduntur, unà cum conclusione super ijdem reflexivâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

73. In præallegato equidem *Deuteronomij 17. c.* habetur, ut, postquam Sacerdos docuisset *veritatem Iudicij*, iudex proferret huic conformiter sententiam executioni demandandam, sub ipsa etiam mortis pœnâ inobedienti Divinitus destinata. At in casu illo Athalia Regnum injuste occupantis, dum nullus erat constitutus iudex Laicus, Rege legitimo exturbato, & pro tunc in jus suum restituito, ipsemet Pontifex proferens *veritatem iudicij* (quod tamen per iudicem laicum huic iudicio suo ex Divinæ Legis dispositione subordinatum, executioni demandari pro tunc haud potuerat) quâ, nisi suâ Summi Sacerdotij per Deum constitutâ autoritate progredieretur ad finem, tali negotio imponendum, Deo, *Deuteronomij 21. v. 5.* statuente, ut omne negotium ad verbum Sacerdotum finiatur.

Juxta hoc igitur Iojadæ Summi Sacerdotis exemplum, quis Summo Novi Testamenti Sacerdotio negare aulit potestatem adversus tyrannos absque legitimo juris titulo Regni culpam invalores, procedendi ex publicâ, etiam judiciariâ autoritate?

74. Illorum equidem Tyrannorum, qui legitimum Regni jus obtinent, sed in via Falsi tyrannicam obeunt gubernationem, nullâ erga subditos justitiâ ac æquitatis attentâ ratione, alia fors & ratio est, ita ut secundum Concilij Constantiensis Decretum, nefas sit, à privatis quibuscunque ipsos interfici. Attamen eorum tyrannica iudicia, æquitatis & justitiæ ordinem pervertentia, imò funditus evertentia, ex eo, quod supernaturali honestati, indeque saluti æternæ positivè oppositam continent dissonantiam, ipsimet etiam Pontificiæ super omnes Christi oves, atque aded super quoscunque Christianos Reges, nec non super omnem, quæ super terram est, moralitatem protensa authoritati sunt subiecta, eoque, ut potestatem istam Ecclesiasticam non audiens, instar Ethnici sit habendus. Attendant igitur Reges Christiani hoc Divinum Ecclesiæ sanctæ iudicium, ne eoque iniqui regiminis nequitij se faciant reos, ut in statu Ethnicam, nempe omnimodæ Divinorum charitatum, & Ecclesiæ sanctæ beneficiorum communicationis expertem, suâ censuris Ecclesiasticis dignâ iniquitate, se se conijciant.

PROBATIO III.

Petita ex *Ecclesiastici 48. capite.*

75. Ibi namque agitur de Eliæ spiritu, eoque Divinitus sublevato, ut mandato Dei & Reges iungeret ad penitentiam, & Reges deiceret, & confringeret ipsorum potentiam. Hoc equidem Dei mandatum Eliæ, quâ Prophetæ factum, non erat cum successione jure propagandum in posteros, hinc tamen elucet, quousque spiritus Dei in Antiquo etiam Testamento fuerit operatus. An ergo nefas erit, asseverare talem Dei spiritum, gratiæ non gratum facientis, sed gratis datæ, habere etiamnum locum in statu Legis Evangelicæ? Hanc profectò Christus, ut Regni sui mystici, Ecclesiæque suæ sanctæ statum sublimius adornaret, vo-

luit condecoratam clavibus Regni Calorum, Petro, ejusque successori perpetuò destinatis, cum potestate ligandi & solvendi, quicquid esset super terram, in caelis etiam rato habito, atque aded intrâ conscientie forum comprobato, quicquid ex hac autoritate in terris vel ligaretur, vel solveretur. In hac igitur solvendi & ligandi Oecumenicâ autoritate subsistere etiamnum illum Eliæ spiritum non privati, sed publici jam Regiminis, pro Religione sanctæ seu propagatione, seu conservatione perquam necessarium, mox elucidabitur ex Novi Fœderis sacris textibus, deinceps accuratius expendendis.

S. IV.

Nostratis sententiæ Argumenta, ex Novi Testamenti sacris textibus desumpta referuntur. ac expenduntur, unâ cum conclusione super istam reflexivâ.

ARGUMENTUM I.

Desumptum ex *Matth. 16. v. 18.*

Author præfati Regalis Sacerdotij cit. §. 2. n. 5. argumentatur I. ex verbis Christi Domini ad Petrum loco proxime citato prolatus, *Et ego inquitis, dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam, & quocumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis.* Ex his namque Christi Domini verbis sequens construitur ratiocinatio. Omnium Patrum tum Latinorum, tum Græcorum sententia est, hisce verbis Petro promissum esse supremum, & Monarchicum Ecclesiæ regimen in his, quæ pertinent ad bonos mores, sanandæ doctrinam. Ergo etiam omnia media necessaria promissa sunt, sine quibus illa conservari non possunt, & consequenter in bona, & Regna temporalia, quæ omnium consensu sunt propter bona spiritualia, tanquam media propter finem: concessio enim sine, conceduntur omnia media illi necessaria, alioquin concessio finis foret inutilis. Quæ consequentia ex Matthæi verbis adducta, non est imaginaria, sed ex naturâ rei desumpta, & à legislatoribus, ipsisque Principibus approbata; sic enim loquuntur in *Leg. 2. ff. De jurisdictione.* Cui Jurisdicção data est, ea quoque concessa esse intelliguntur, sine quibus jurisdicção explicari non potest. Quod optime animadvertit Gregorius VII. lib. 8. *Epist. 21.* *Habet enim, inquit, potestatem Ecclesia Romana singulari privilegio concessam, aperire & claudere januas regni caelestis, quibus voluerit. Cui ergo aperiendi, claudendiq; Cali data potestas est, de terra iudicare non liceat; Et S. Leo IX. in *Epist. adversus præsumptiones Michaelis Constantinopolitani cap. 13.* *Hic, inquit, & alijs quàm plurimis testimonijs jam vobis satisfactum esse debuit de terreno & caelesti imperio, imò de Regali Sacerdotio sanctæ Romanæ & Apostolicæ Sedis, præcipue super ejus speciali dispositione in caelis, si quo modo Christiani esse, velle, oportet, & si ipsam Evangelij veritatem aperire, quod abist, non impugnetis.* Ob-*

Objectio.

77. **E**Xcipi potest ex parte adversa. Indubitatum equidem esse fidei principium, quod Petro cum ordine ad perpetuum Ecclesie statum, ejusque adeo successoribus, illis Christi Domini verbis fuerit promissum supremum Ecclesie regimen. At dum additur, hoc regimen se tenere in ijs, quæ ad bonos mores, sanamque doctrinam pertinent, mox reprodocitur difficultas jam sæpe tractata, & partim discussa, cum duplex sit moralitatis, adeoque sanæ doctrinæ linea, naturalis una, & altera supernaturalis, in quantum super illâ naturalis etiam moralitatis lineâ extendatur Ecclesia, ex fidei lumine potestatis suæ spheram circumscriptis regimen?

Responsio.

78. **S**i hoc quaesitum definiendum videatur ex seculo argumento, quod Bona, & Regna temporalia sint propter bona spiritualia, tanquam media propter finem, concessa autem sine, sint concessa etiam media ad finem necessaria. Exinde mox enascitur ista difficultas; an Regna, & bona temporalia non tantum ex personali casu, Christiani characteri, ingenito debito, sint propter spiritualia, seu supernaturalia, ita ut quisquis Christianus Rex est, in suæ Regiæ potestatis administratione teneatur habere salutis æternæ per eam consequenda, Christianique gloriæ promovendæ sollicitudinem, sed utrum insuper Regna, & Bona temporalia sint in Christiano propter supernaturalia æternæ felicitatis bona, secum dum publicæ etiam judiciariæ potestatis respectum, ita ut hujus propterea authoritati ac jurisdictioni sint aequaliter subiecta & subordinata?

79. **H**oc equidem optimo jure hic supponitur, sed nondum extat probatum, vel ex claro fidei principio, vel ex naturalis luminis indubitato fundamento, ut sic ex utroque hujusmodi principio, inter se combinato, in vi demonstrationis strictè Theologicæ, inferretur conclusio de aliquali imperij Ecclesiastici super Regnis temporalibus judiciariâ potestate. Istud igitur conabimur præstare inferius, interea observare compellimur, quod vix efficax ad hoc intentum, fiat instantia ex Lege 2. ff. De jurisdictione. Quilibet enim Rex supremus negabit, se hâc lege obstrictum, nisi quatenus foret primi juris naturalis, quod ostensu difficile est. Neque si concessâ jurisdictione, censeantur propterea concessa ea omnia, quæ ad jurisdictionis exercitium sunt necessaria, exinde demonstratur, sed supponitur, jurisdictionis supra Regna temporalia, quoad causas civiles & statûs Politici proprios spectatæ, potestatem esse necessariam ad exercitium Oecumenici Pastoralis officij in Romano Pontifice residentis.

80. **E**t licet Gregorius VII. ex potestate clavium ad calum usque claudendum & aperiendum protestarum, inferat, oportere, ut Romanæ Ecclesie liceat de terrâ judicare, hinc tamen necdum evadit liquidum, an hoc de terrâ quâ supernaturalis statûs limitibus circumscriptâ, jurisdictionem extendi valeat ad causas Civiles, secundum naturam suam hisce limitibus haud comprehensas?

Neque Leo IX. præcatus ait, Regale Sanctæ Apostolicæ Sedis Romanæ Sacerdotium aliter supereminere terreno Imperio, nisi quatenus illud sit fundatum super speciali in rebus dispositione: ex quo haudquaquam elucescit, comprobari Sacerdotis illius Apostolici super terrenis Regnis, quoad causas de natura sua civiles jurisdictionem. Præadducta igitur Christi verba ad hanc Cathedræ Apostolicæ potestatem Theologicè demonstrandam, altiori adhuc indigent indagine.

ARGUMENTUM II.

Petitur ex Joannis ultimo capite.

82. **A**rgumentatur 2. præallegatus Regalis Sacerdotij Author n. 6. Christum ibi dixisse Simoni Petro: *Pasce oves meas; item pasce agnos meos.* Ex quo talis formatur ratiocinatio. Non est dubium, omnes Christi fideles, omnesque magnates ad Christi oves pertinere, & hoc ipso eorum custodiam Petro, Petrique successoribus commissam esse, saltem quoad regimen spirituale, & illa, quæ ad salutem æternam spectant, sed fieri potest, imò sæpe factum est, ut eorum saluti expediat, aut etiam necessarium sit, eos in ordinem redigere, aut potestatem, quâ sibi & alijs noceant, constringere. Cum ergo ad ovium custodiam, curamque, hæc potestas fuerit necessaria, Summo Pastori omnino concessa est, aut si concessa non est, ergo in necessarijs defuit Deus, imperato quidem sine, sed negatis medijs.

Objectio.

83. **E**Xcipi potest ex parte adversa. Ex dilucidis ratiocinationis illius verbis constare equidem, argumentum eò collimare, quod universalium Christi ovium, inter quas sint etiam Magnates, Petro, ejusque successoribus commissa cura Pastoralis, complectatur regimen saltem spirituale, unâ cum suis, quæ ad salutem æternam spectant, coherentijs. At mox hinc emergere duas difficultates; quarum una à viris Catholicis mota intra sacrum Concilium Tridentinum, sed non decisa quaestio in hoc se tenebat; *An hæc cura complectatur non singulas duntaxat Christi oves seorsim spectatas, sed quæ constituentes unam Christi Ecclesiam?* Cui conformiter prætendi posset, Reges quoad suam particularem solummodò personam, non quoad Regiæ gubernationis ex Divino jure prærensam autoritatem, subesse Pastoralis Summi Pontificis muneri.

84. **A**ltera difficultas est; *An cura illa Pastoralis ad universa, quæ ovium Christi, ipsorumque adeo Regum salutis æternæ sunt consentanea, sese extendens, complectatur virgam coercitivam, & non merè directivam Pastoris nomini (uti videtur) proportionatam potestatem, quemadmodum Pseudoreformati prætendunt?*

Responsio.

85. **N**ontra equidem harum quaestionum in argumento superius deducto, adhuc apparet discussa, neque tamen vincitur inde Deus in

D
M. N.
auctoritas
cathedra
apostolica
GVI
18.

necessarijs defuisse, imperato quidem sine, sed negatis medijs: quippe cum illa necessitatis ratio, per quam adstrui debet Ecclesiasticæ authoritatis super regimine Politico extensio, maneat adhuc suspensa, donec demonstretur, quousque voluerit Deus protensam virtutis suæ virgam, Ecclesiæ sanctæ concessam. De quo proinde difficultatis duplicato puncto erit opportunitas disserendi in sequentibus.

ARGUMENTUM III.

Ex *Matthæi 18. v. 15.* petitem.

36. **A**uthor præfactus *cit. §. 2. n. 7.* argumentatur 3. ex præallegato sacro textu hinc Christi verbis constituto: *Si peccaverit in te frater tuus, vade, & corripue eum, inter te & ipsum solum: si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc unum, vel duos testes, ut in ore duorum, vel trium stet omne verbum. Quod si non audierit eos, dic Ecclesiæ, si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in caelis.* Ex quo sacro textu sequens efformatur ratiocinatio.

37. Exinde namque patet, penes Apostolos, eorumque successores esse potestatem judicariam circa omnia delicta, & injurias in proximum commissas, sicque adeo in defectu Magistratûs sæcularis, justitiam non administrantis, posse recurri ad Ecclesiæ Tribunal ceu ultimum asylum, & aram innocentiae; exemplo Theodosij propterea castigati, ac inde permoti ad faciendam legem 20. *Cod. De panis.* Sic adeo Principis hujus delictum ab Episcopo judicatum, ac punitum fuit, illo nequaquam excipiente, aut justè in populum perduellem fuisse sævitum, aut ad Episcopos non pertinere judicium super pœnâ, quam Princeps in subditos suos statuerit.

38. Circa illum porro ex *Matth. 18. capite* allegatum textum, singulariter annotare licet, illic sermonem esse non de fraternâ tantum, seu occultâ correctione, sed etiam de publicâ & coercitivâ, veluti Interpretes communiter docent cum SS. Patribus, ad stipulante Divo Thomâ in 4. *sentent. dist. 18. q. 2. a. 1.* Idque manifestè patet ex eo, quod testes sint adhibendi: & qui Ecclesiam non audierit, sit instar Ethnicus & publicani habendus, hoc est, ab Ecclesiâ separandus, adeo ut nec cibum cum illo sumere liceat Christianis 1. *Corinth. 5.* nec eum salutare 2. *Joan. v. 10.* amittatque jurisdictionem & autoritatem judicalem *Cap. ad probandum. De sent. & re judicata.* Et *Cap. Sanctorum. 15. q. 6.* Ex quo, alijsque Capitulis eadem *causa 15. q. 6. & Cap. Gravem. De panis. 2.* patet, id extendi etiam ad Principes, modò sint non tolerati excommunicati; nam toleratis non adimî jurisdictionem, quales hodie sunt Principes hæretici, & olim Cæsares Romani, sed hinc omninò obediendum esse, constât ex *Cap. Julianus. 2. q. 3. & Cap.*

Sacerdos. causa 2. q. 7.
in fine.

*

Objectio.

89. **E**Xcipi potest ex parte adversâ, quod quaeriscumque ex præallegato *Matth. cap. 18.* sacro textu probetur coercitiva erga universos Christi fideles se pretendens authoritas, hæc videatur mensuranda juxta mensuram ab ipsomet Christo constitutam, ut, qui Ecclesiam non audierit, instar Ethnicus & publicani habendus sit, dum scilicet contumax Ecclesiæ rebellis eundem instar Ethnicus spoliandus est supernaturalibus Dei beneficijs, ex sacra cum fidelibus comunione participandis. At intrâ hanc spheram nequaquam videtur contineri Regia potestas, utpote naturalis luminis spherâ circumscripta, juxta præadductos sacros textus, Ethnicis perinde ac Christianis conveniens.

Responsio.

90. **A**ltiori adhuc indagine dignum superest illud quælitum, quomodò ex illâ coercitivâ Ecclesiæ potestate deponi possint Reges, atque sic per autoritatem Ecclesiasticam ulterius procedi valeat, quam ad Ecclesiæ rebellem detradendum ad statum quasi Ethnicus, cui statui, luminis naturalis spheram haud excedenti, ex ipsâ rei natura competit, in eoque per sacra Scripturæ autoritatem comprobatur, subsistere integra Regia potestas?

91. Author præfatus equidem illius ex *Matth. 23. cap. desumpti* sacri textûs explicationem facere contendit ex sacris Canonibus, ubi supra adductis, per quos à Juramento fidelitatis liberantur subditi erga Principem, seu Regem Ecclesiæ rebellem. Attamen in præsentis disquisitionis puncto non tam convenit ex sacris Canonibus exponere Ecclesiasticæ coercitivæ potestatis spheram, quam investigare certum ex fidei principijs fundamentum, quo nitantur ejusmodi Ecclesiasticæ sanctiones. In quo proinde centro eruendo, hoc opus, hic labor esto.

ARGUMENTUM IV.

Ex 1. *Corinth. 6. cap.* desumptum.

92. **A**uthor præadductus dicto *§. 2. n. 4.* argumentatur 4. Efficax in hanc rem est locus Divi Pauli, loco citato sic loquentis: *Audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum, judicari apud iniquos, & non apud Sanctos? An nescitis, quoniam Sancti de hoc mundo judicabunt? Et si in vobis judicabitur mundus, indigni estis, qui de minimis judicetis? Nescitis, quoniam Angelos judicabimus, quanto magis secularia? Ex quo proinde sacro textu apparet, S. Apostolum agnoscere in Sacerdotibus, & Apostolorum successoribus potestatem de rebus sæcularibus judicandi, eamque probare à majori ad minus per illa verba. Nescitis, quoniam Angelos judicabimus, quanto magis secularia? Quali diceret: Qui idoneus est ad majora, multò magis est idoneus ad minora; ut ibi loquitur Divus Thomas: idque ob periculum, ne ex crebro cum infidelibus commercio, eorumque gratiam captandâ causâ, fideles subvertantur. Sed Apostolis circa majora occupatis, hanc potestatem*

tem judicariam vult ab alijs rerum forensium peritis exerceri, quos B. Apostolus contemptibiles in Ecclesia vocat, hoc est, respectu eorum, qui propugnandæ Religioni, lucrandisque animabus student.

93. Hunc locum sic intellexit B. Clemens SS. Petri & Pauli auditor in *Constitut. Apostol. lib. 2. cap. 51. Quod oporteat, in secunda Sabbathorum cognoscere causas. Ad sint autem iudicio Diaconi & Presbyteri, integrè iudicaturi, velut Dei homines cum iustitia. Cum utraq; persona venerit, prout lex jubet, ambo, qui litigant, stantur in medio tribunali, usq; auditis, sanctè iudicium pronuntiate, studentes ante sententiam Episcopi, eos conciliare, ne exeat supra terram iudicium in peccatorem; prout in tribunali consortem, participemq; cause habet Christum Dei.*

S. Anacletus Epistolâ ad omnes Episcopos & Christi fideles: Si fuerit seculare negotium, apud eisdem ordinis viros terminetur, iudicio tamen Episcoporum, cum Apostolus privatorum Christianorum causas magis Ecclesijs deferri, & ibidem sacerdotali iudicio terminari voluerit: omnis enim oppressus, liberè Sacerdotum appellet iudicium, & à nullo prohibeatur, sed sulciatur, & liberetur.

94. Eadem Gregorij VII. est sententia lib. 8. Epist. 21. *Habet, iniquitatis, Ecclesia Romana potestatem singulari privilegio concessam, aperire, & claudere januas Regni caelestis, quibus voluerit. Cui ergo aperiendi claudendiq; calis data est potestas, de terra iudicare non liceat? Absit. Num retinetis, quod ait Beatissimus Paulus Apostolus, quia Angelos iudicabimus, quanto magis secularia?*

Idem docuit B. Gregorius Magnus 2. par. Pastoralis cap. 7. ubi ex allegato Apostoli textu agnoscit quidem potestatem in secularia Pastoribus datam, sed eâ uti non vult, ut tantò spiritualibus negotijs attentius operam navent.

Merito proinde Tyrinus in hunc locum Apostoli: *Nota, inquit, hæc iudicia causarum secularium inter Christianos committi consuevisse Episcopis, vel delegatis ab Episcopo Presbyteris, ut constat ex Clemente Romano, ex lege Theodosi, & Caroli Magni, & ex antiquo Ecclesiæ usû: iudices enim in his causis sederunt Gregorius Thymaturgus, SS. Ambrosius, Augustinus, Simplicius, aliq; Episcopi. Sed crescente nimis numero Christianorum simul & litium, onus hoc reiecit in humeros iudicum secularium jam Christianorum, ne, ut ab initio sanctus Petrus apud eundem Clementem recèdè monuit, Episcopus preforatus secularibus negotijs, non possit vacare verbo Dei.*

Obiectio.

95. Excipi potest ex parte adversa, desiderari, ut exponatur fundamentum illud, ex quo Episcopis fuerit olim concessa ea potestas iudicandi causas seculares? Si enim radix potestatis ejusmodi esset ex vi jurisdictionis spiritualis in charactere Episcopali radicata, profectò Episcopi Gallicani hanc negando, adversus se ipsos pugnarent. Sed hæc radice investigata, restabit discutiendum, an ejusmodi iudicaria potestas propterea dicenda sit protendi super ipsam etiam Regiam potestatem, vel ejus saltem exercitum? De hoc enim, quod est præsentis quaestionis punctum, nihil habetur saltem ex-

pressè constitutum in illo textu Apostolico. An ergo ex hujus fonte erui possit argumentum, eorum aliquid concludens, hoc opus, hic labor erit.

Responsio.

Cornelius à Lapide in *cit. sacrum textum* 96. n. 89. hujus judicariæ in Episcopis & Presbyteris potestatis fundamētum ponit tum ex hoc, si iudicium ejusmodi ad ipsos deferatur à partibus litigantibus, quasi arbitrium eorum postulantis: tum ex eo, si huic iudicio præferantur ab Ecclesia, vel à Republica: quemadmodum lex quoque in *cap. Quicumq;*, & *cap. Volumus. 11. q. 1.* relata, ad stipulatur. Ibi namque Theodosius Imperator, confirmante idipsum Carolo Magno, legitur sanxisse, ut quisq; sive reus, sive actor possit, relicto Tribunali seculari, etiam post litem contestatam, adire iudicem Ecclesiasticum. Supra qua proinde lege Imperatoriâ dignum est, fieri reflexionem, an hæc potestas ab ipsis Imperatoribus fuerit liberaliter concessa Ecclesiastico iudici, vel potius in potestate Ecclesiastica, quam Imperatores illi ex Christianæ Religionis decentiâ reverebantur, sit radicata?

Benedictus Justinianus in *cit. 1. ad Corinth.* 97. cap. 6. ait, fuisse, qui existimarent, illum Apostoli textum taliter accipiendum esse, quòd civitas Corinthiorum in Gentilium & Christianorum partes divisa, duplicem habuerit Magistratum secularem, unum pro Christianis, alterum pro Gentilibus constitutum. Verum de hoc merito ambigitur, minusque cohære videtur cum præadductis Apostoli verbis. Quare idem Justinianus censet probabilius; illam constitutionem apostolicam non tam intelligi de legitimis iudicijs, quæ à Magistratibus, publicisq; iudicibus exercerentur, quàm de spontè susceptis, seu potius publicâ Ecclesiæ autoritate constitutis, & ad lites dirimendas, & controversias componendas adhibitis, ne cogerentur fideles Gentilium tribuna- lia non sine scandalo adire, quod in rebus quidem civilibus, jam inde ab initio nascentis Ecclesiæ, ita serè usurpari consuevisse, ut, quoniam Episcopus Ecclesiasticorum criminum Index erat, & quæ Ecclesiastica censurâ corrigenda essent, suo iudicio, sententiâq; statuebat, idem etiam civiles controversias sedaret, prout perspicuè cognoscitur ex Clemente, alijsq; seu Pontificibus, seu antiquæ Ecclesiæ sanctis Episcopis ibidem fusijs relatis.

Sed in hac ipsa etiam Iustiniani ratiocinatione difficultas persentitur, quo jure Episcop⁹ ex eo, quòd jus haberet, ea, quæ Ecclesiasticâ censurâ essent corrigenda, suo iudicio & sententiâ statuere; potestatem suam protenderet super quibuscunque civilibus causis sedandis?

98. Author *Inextinctæ sacri Tridentini Concilij* Veritatis 10. 4. tract. 10. sed. 2. §. VI. I. Ecclesiasticorum Tribunalium sphaeram circumscribit hisce verbis: *Quæ causæ Divino jure propriè pertineant ad jurisdictionem Sacerdotalem, seu ad forum Ecclesiasticum, ex dictis intelligere, non est difficile: omnes nempe, quæ concernunt societatem Christianæ Ecclesiæ, veluti quæcumq; ordines, gradus, & officia ministrorum ejusdem respicientia, nec non stipendia Divino jure deputata ministris Ecclesiæ,*

huc

hoc est decima, item cause v. g. Matrimoniales, ex Sacramento aliquo Ecclesiastico dependentes, item Processus instituendi viâ & modo correctionis Evangelicæ, insuper ea, quæ ad correctionem civilium Magistratum pertinent, nullum alium super se Magistratum Politicum recognoscentium, in suo officio negligentium, seu delinquentium, vel adversum se mutuo, vel etiam erga subditos. Præter has verò causas, si quæ aliæ ad Ecclesiasticum, & Episcoporum iudicium sunt alicubi translata, vel longâ consuetudine hoc obtentum est, vel donatione Regum, aut Principum, sive ultroneâ populorum submissione jurisdictionem etiam secularem obtinent Episcopi.

Illâ igitur Ecclesiasticæ potestatis spherâ, si attendatur taliter circumscripta, semper adhuc remanet difficultas, quomodo Ecclesiæ auctoritas tribunal aliquod potuerit unquam erigere, super causis merè Civilibus, & à fortiori, quomodo Regia potestas quoad causas sui fori proprias possit unquam præteritâ subjunctâ supremæ Pontificis Maximi auctoritati?

99.

Ad præallegati igitur sacri textûs Apostolici energiam magis elucidandam, sequens argumentum Theologicum hîc breviter, in subsequentiâ autem fusiùs deducendum, in medium proferimus. Etenim in illis etiam causis, in quibus intervenit aliqua ratio, statum supernaturalem concernens, si concurrat simul ratio quæpiam, respiciens luminis naturalis spherâ, non immeritò præteritâ Politicus Magistratus, sibi præveniendò saltem, esse jus, causam ejusmodi cognoscendi, dijudicandi, ac defendendi. Quidni ergo indubitatum teneat vicissim hoc Juris principium, quotiescunque in causâ luminis naturalis spheræ commensurata, sicque adeo ad Tribunal seculare spectante, concurrat moralitas ad supernaturalem statum spheram indubitante pertinet, posse consequenter trahi ad tribunal, Ecclesiæ clavium, ex indefinitâ ligandi & solvendi quodcumque super terram, potestate consistentium, cum ordine ad salutem æternam unicum supernaturalem statum finem, adeoque mensuram spheræ causarum, ad Ecclesiasticum Tribunal spectantium? At indubitata fidei veritas est, nullum esse actum à luminis etiam naturalis moralitate deficientem, quin eo ipso consistat simul sub spherâ deordinationis à fine salutis æternæ, atque adeo sub hac formalitate spectet ad iudicium Ecclesiasticum.

100.

Etiâ verò in omnibus circa causas etiam civiles controversiis, ex alterutrâ litigantium parte interveniat aliquid à jure æquitatis saltem naturalis exorbitans, quæ exorbitantia inevitabiliter infert deviationem à fine supernaturali, ut sic subjunctam potestati, statui super naturali proportionate, indefinitaque supra omne id, quod est super terram morale ligandi & solvendi auctoritate munitæ. Nihilominus quia ista cum æquitatis naturalis transgressione inevitabiliter cõnexa moralitatis supernaturalis deordinatio, necdum est determinatè manifesta, quodisque causæ civilis controversiæ sit decisio, & ex parte condemnatâ, contumax contradicctio; ideo forum Ecclesiasticum causis civilibus litigiosis non tam facile se immiscet, quodisque accedente pertinaciâ, apertè agitur de reatu, salutis æternæ dispendium sub-

inferente: quamquàm aliàs ex præadducto fundamento, Ecclesiastica auctoritas se omnino possit ingerere, accedentibus præsertim causis specialibus, Christianorum salutis respectum habentibus, uti evenerat in Corinthiis, ex quorum occasione Paulus propterea Apostolica suâ, licet non ordinariâ, sed extraordinariâ, & per Christum quasi delegatâ potestate condiderat statutum superius adductum.

Atque hæc profectò causâ est, cur Theodosius Imperator, & ipsi conformiter Carolus Magnus sanxerit legem, in vi cuius Christianus quisque sive reus, sive actor possit, relicto Tribunali seculari, etiam post litem contestatam, adire iudicium Ecclesiasticum. Sed hæc fusiùs discutientur infra, ubi parebit quoque, quâ ratione Ecclesiastica potestas in vi præadducti fundamenti, extendi valeat ad causas civiles, Regio Tribunali alioquin subjunctas, ac super ipsomet quoque Regiæ potestatis exercitio publico.

CONCLUSIO.

Regiæ potestatis erga Oecumenicam Summi Pontificis auctoritatem subordinatio, demonstratur ex Novi Fœderis tabulis, textibusque sacris superius adductis.

101.

Explicatur. Etenim Oecumenica Summi Pontificis auctoritas Petro fuit promissa hæc Christi Domini verbis Matthæi 16. cap. v. 18. & 19. exaratis: Ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalerunt adversus eam. Et tibi dabo claves Regni Cælorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit solutum & in cælis, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cælis. Quæ adeo clavium potestas promissa Petro, non erat alligata ad ipsius personam, sed ex vi verborum Christi habet ordinem ad perpetuum Ecclesiæ, à portis inferi nunquam superandæ statum. In vi ergo hujus ad perpetuum Ecclesiæ statum connexionis, potestas illa determinabatur, propaganda per successionem, atque adeo in vi ejusmodi Divinitus determinatæ successionis, quisquis legitime designatur Petri successor, immediâtè ex ipsa Christi constitutione, adeoque ex jure Divino accipit indefinitam auctoritatem ligandi & solvendi, quidquid morale est super terram, quatenus tamen habet respectum ad Regnum Cælorum, in ordine ad quod à Christo definitæ sunt claves, cum potestate illâ indefinitâ solvendi & ligandi super terram. Quandoquidem ergo Christus nihil de eo genere, quod super terram morale est, aliquo ad Regnum Cælorum respectu vestitum, excipiat ab illâ indefinitâ ligandi & solvendi potestate, venit hic specificè jam indagandum, an de tali regnum cælestè respicientium rerum genere sint etiam Reges, eorumque potestas regia, si non in se ipsâ formaliter spectata, saltem quâ applicata subjecto insignito caractere Christiano, una cum eorundem universis actibus moralibus, ipsoque adeo Regiæ potestatis exercitio, ut evincatur inde,

inde, subesse Summi Pontificis, Petro legitime succedentis, Oecumenicæ potestati? Quod sequentibus adeo probationibus per sacræ Scripturæ textus firmare in præsentis est animus.

PROBATIO I.

Ex allegatis Christi Domini verbis *Matthæi 16.* præscriptis desumpta.

102. **E**T enim, quis ulli Christiano Regi eam incurrere contendet ignominiam, ac si ex caractere Christi, quo in Baptismate est insignitus, non æquè ac cæteri homines Christiani, haberet signum Divinitus impressum coordinativum animæ ad regnum cælorum, subiectæ adeo clavibus Regni cælorum? Harum verò Petro, ejusq; successori perpetuo, illis verbis promissarum clavium sphaera, *ibidem* describitur ex indefinitâ ligandi & solvendi potestate supra omne morale protensâ, quod ita est *super terram*, ut tamen respectum habeat ad Regnum cælorum. At verò universi hominis, Christiano præsertim caractere insigniti, actus eatenus habent respectum ad Regnum Cælorum, ut, si *moraliter* boni sint intrâ lineam supernaturalem, eo ipso habeant, in peccatore quidem congruè, ad gratiam dispositionis, seu impetrationis valorem, in homine autem justo obtineant condignitatis valorem respectu vitæ æternæ meritum. Si verò actus *moraliter* boni fuerint intrâ lineam honestatis purè naturalis, non quidem *positivam* habent respectu gratiæ, ac gloriæ æternæ proportionem, sed *negativam* duntaxat, quatenus ubi non urget aliquod supernaturalis actus pro hic & nunc eliciendi præceptum, pro tunc faciunt, ne homo ponat obicem gratiæ, nè peccati cum vitâ æternâ pugnantis reatum aliquem eo instanti contrahat. Quod si verò actus quicumque *morales* soli etiam naturæ luminis dictamini repugnare videantur, eo ipso tamen, quod homo sit elevatus ad statum supernaturalem, & si Christianus sit, talis suæ elevationis signum præferat ipso, per baptismum sibi indito caractere, nequit fieri, quin talis actus *moralitas* à naturali honestate descedens, non contrahat reatum peccati, fini etiam supernaturali, cælestis Beatitudinis repugnantem, sitque adeo subiecta clavibus Ecclesiæ.

103. Sub cujusmodi adeo ad regnum cælorum respectu indubitatum esse debet, omnis Christiani hominis *moralitatem* seu naturalem, seu supernaturalem, seu bonam, seu malam subijci clavibus Regni cælorum, indefinitæque adeo Petro, ejusque successori promissæ ligandi & solvendi, quidquid est *super terram*, authoritati. Cui proinde authoritati indubitanter subjacet non conscientiæ duntaxat reatus, quæ per Sacramentalem absolutionem solvendus: sed quodcumque *morale* hominis Christiani vinculum est fori quoque externi iudicium, sub eo tamen ad Regnum Cælorum ordine respiciens; siquidem Christus *indefinitè*, absque ullâ ad certum duntaxat debiti *moralis* genus restrictione, sed cum protensione ad omne id, quod *morale* est *super terram*, sollicitus sit, illam ligandi & solvendi potestatem. At in hoc genere actuum *moralium*, vel

bonitatis in regnum cælorum ordinabilis, vel malitici à vitæ cælestis sine declinantis *moralitatem* obtinentium, est quodcumque Regiæ potestatis exercitium, ejusque universi, utpote ad *moralitatis lineam* verè spectantes actus, à politicâ cæteroqui, homini tamen ad statum supernaturalem elevato inexisterente potestate, *super terram* editi, cum inevitabili ordine vel deviationis, vel tendentiæ ad regnum cælorum. Nefas igitur igitur foret negare potestatis Regiæ homini ad statum supernaturalem elevato inexisterentis (præsertim si hujus supernaturalis status sibi à Christo in Baptismate inditum signum in animæ suæ fronte gerat) qualiacunque exercitia, subesse Oecumenicæ Summi Pontificis Petro succedentis authoritati, sive hujusmodi Regiæ potestatis actus proprii se habeant per modum legis, sive per modum sententiæ judicariæ, respiciantq; non privatum duntaxat subditorum, sed etiam publicum *politici regiminis* Bonum, cum ut sic etiam obtineant talem *super terram moralitatem*, quæ ipsum Regnum Cælorum respicere debeat.

104. Neque verò claves regni cælorum Petro, ejusque Successori commissæ, cum indefinitâ suâ ad omne *morale*, quod est *super terram*, ligandi & solvendi authoritate ita coarctantur, ut instar Oeconomica potestatis privatæ duntaxat salutis æternæ commodum, in sibi subiectis ovibus, solùm sigillatim ac divisim spectatis, attendere debeat, sed eo ipso, quod secundum Christi Domini sacrorum verborum contextû, habeant respectum ad Ecclesiam, quæ est Regnum quoddam ex cunctis Christi fidelibus coadunatum, oportet, illam indefinitam ligandi & solvendi potestatem protendi etiam *super publico Ecclesiæ, fideliumque in unum Christi corpus mysticum coadunatorum* Bono, quæ in regnum cælorum tum æternæ fidelium salutis, tum Divini honoris etiam publici finem respiciens ordinabili. Ex hac ipsâ verò in publicum Ecclesiæ sanctæ Bonum ordinabilitate, oportet, ut Oecumenica Summi Pontificis autoritas ferre possit etiam leges Ecclesiæ publico Bono convenientes, exerceatque in foro externo judicariam potestatem, pro exigentiâ non privati duntaxat fidelium erga salutem æternam comodi, sed communis Ecclesiæ sanctæ utilitatis, atque publici sanctæ Religionis propagandæ & conservandæ proficui regiminis. At hæc ipsa publica Ecclesiæ autoritas æquè sub indefinitâ, *super omni eo*, quod est *morale super terram*, protensâ potestate comprehensa, nullâ iterum habet exceptionem, sed universalem ex Christi verbis protensionem erga *omnimodam moralitatem*, quorumcumque, etiam Regum, Christi caractere insignitorum, atque adeo erga eorundem universas actiones *morales*, sicque proinde protendi debet etiam ad leges, sententias judicariæ, aliosque actus *politicos moralitatis* ad Regnum Cælorum ordinabilis, *formalitate*, inevitabiliter venstos. Imò ipsa etiam Regiæ potestatis erga certum subiectum applicabilitas, atque ejus autoritatis in tali subiecto continuatio, non sunt quid merè *physicum*, sed *morale*, quempiam habens ordinem ad Regnum Cælorum, atque

adeo spectat ad hujus clavem, indefinitamque solvendi & ligandi potestatem, completentem id omne, quod est morale super terram: quod nempe est respiciens salutem æternam, sacræque Religionis seu privatam, seu publicam utilitatem. Quid ergo in Rege Christiano est quocunque modo excogitabile, quod non sit subiectum Ecclesie sanctæ Clavibus, Oecumenicæque Summi Pontificis auctoritati, nisi forte excipere velis Regiam potestatem quæ formaliter spectatam, & quæ Jure Divino constitutam, prout in se, secundum suam præcisam essentiam consideratur, non verò quæ subjective recepta est in homine Christiano, atque ab hujus morali exercitio, quoad actus sibi proprios dependens, quantum hoc ipsum etiam Jus Divinæ Regiæ potestatis formaliter constitutum, non quidem ut sic, sed materialiter spectatum, prout scilicet pravitate hæretica eam abrogare aliquando contententis est objectum materiale, ut sic materialiter subsessebdebeat etiam Oecumenicæ Ecclesie potestati, utpote ex Divino verbo eam, suam Clavium auctoritate, defendere ac tueri obstricta.

PROBATIO II.

Petita ex Joannis ultimo capite.

105. **H**is namque verbis, quam Christus Dominus cit. *Matth. 16. cap.* potestatem clavium promiserat Petro, cum perpetuo intrâ Ecclesiam ad finem mundi usque duraturam, successionis ordine, eam post gloriosam suam Resurrectionem actualiter contulit eidem Apostolorum Principi, per verba dicto ult. *Joannis cap. exarata. Pascite oves meas, pascite agnos meos.* Hæc namque pascendi potestas ita habebat respectum ad singulos Christi fideles, verbo Dei, & correctione salutiferâ pascendos, ut simul habeat ordinem ad publicum Ecclesie regimen, Ecclesiamque sanctam, mysticum Christi corpus ac Regnum, publicâ adeo auctoritate pascendum, sicque gubernandum in ordine ad communem sacræ Religionis utilitatem. Cui proinde publici quoque regiminis, seu Christiani regni ordini subduntur, quorquot sunt Christi oves seu agni. Quis ergo Reges Christianos ab hoc Christi ovium ordine, ac regimine etiam publico exclusos velit, dum tamen Christus nullam suarum ovium, caractere nempe suo in Baptismate insignitarum, ab illo pastorali munere, publici Ecclesie sanctæ regiminis normam præferente, exclusam voluerit?

Quod si ergo Rex non pro suâ duntaxat personâ extra sacrosancti ejusmodi regiminis, seu universalis ovium pascui, limites aberret, sed alios insuper Christi fideles ab hoc Christi ovium grege abducatur, imò ipsam etiam Ecclesiam, quoad publicum sacræ Religionis propagandæ, & conservandæ conformem, Divinitus constitutum regimen, infelset, ejus Jura invertat, ac pervertat, unitatem fidei conturbare nitatur, seu ejus perturbatores tueatur & defendat, sanctamque Religionis publicæ

pacem evertere moliat, quomodo talis Rex Christianus, quoad omne id, quod in se super terram morale est, respiciens Regnum Cælorum, ejusque Claves; non subiacebit haud privatæ duntaxat correctioni, sed publicæ etiam correctioni Oecumenicæ supremi Pastoris auctoritatis?

PROBATIO III.

Desumpta ex *Matthæi 18. cap. v. 15.*

106. **I**bi namque quisquis peccaverit, si correptus a fratre Christiani nominis consorte, altero etiam, vel tertio ad iteratam ejusdem correctionem assumpto, se non emendaverit, à Christo Domino decernitur denuntiandus Ecclesie, eoque processum suum protensuræ, ut, ubi Ecclesiam non audierit, sit habendus instar Ethnicæ & publicani. Quæ proinde Ecclesie à Christo præcepta procedendi norma, non potest non esse judiciaria, cum nefas esset, absque substantiali processûs judiciarij solemnitate, quæmpiam spoliare Christianæ communionis Jure, eumque eijcere extra Ecclesie communionem, ita ut ex tunc habendus sit instar Ethnicæ & publicani. At verò ista correctoria, & coercitiva, publicæ Christianæ communionis privationem inducens censura, Ecclesiasticæ auctoritatis judicio inferenda, à Christo Domino protenditur erga omnes, qui sub Christiani nominis consortio dici possunt ac debent, esse fratres; ex aperto sacro Textu. Hæc autem Christiani nominis propriâ prerogativâ exutos se, utique nolent Reges Christiani. Quos proinde oportet, omnino faceri, se subiectos illi correctoriæ, & coercitivæ virgæ judiciariæ Ecclesiasticæ auctoritatis. Et verò ex illis Christi Domini verbis dicti 18. capituli *Matthæi v. 17.* exaratis, evinci videatur, istam judiciariæ Ecclesiasticæ potestatis virgam correctoriam & coercitivam, in hoc terminari & consummari, ut, postquam Ecclesia processerit ad eum, qui contumax est, à sui communionem avellendum, ex tunc ulterius procedere haudquaquam valeat; Christo dicente: Si taliter correctus Ecclesiam non audierit, habendum esse instar Ethnicæ, communionis nempe Christianæ jure destituti, nullâ ulterioris ex tunc processûs faciendâ, sub illis Christi verbis mentione ibi habitâ.

107. **N**ihilominus combinando ea Domini verba cum sacro contextu, nempe ejusdem capituli versu decimo octavo, ex hoc statim evincitur potestas illa ad communionis Christianæ privationem indicendam à Christo constituta, esse connexa cum istis verbis: Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata in Cælo, & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in Cælis. At verò hæc Apostolis etiam sigillatim ac distributivè spectatis, per modum tamen legationis duntaxat concessa potestas (penes Petrum solummodo existente ordinariâ Oecumenicâ, in successores transferibili *Matth. 16.* promissâ, & Joannis ultimo collatâ auctoritate) ea, inquam, Apostolica potestas indefinitè complectitur auctoritatem

solvendi & ligandi quodcumque super terram est morale. Sub cuiusmodi adeo moralitatis lineâ comprehenduntur quæcumque seu Regna, seu bona temporalia, quæ moralibus hominum actibus & ordinationibus sunt subiecta. Quemadmodum ergo ista ligandi & solvendi potestas Apostolica protenditur super omni, quod super terram est morale, hominum arbitrio libero, ejusque ordinationi morali subiacens, sic coercitiva illa, seu correctoria, per Christum cit. vers. 17. asserta & concessa virga, cum illâ Apostolicâ aequè per Christum, proximè subsequente decimo octavo versu traditâ potestate, æqualem sortitur mensuram, in vi cujus protendatur super omne id, quod supra terram est morale, quale est quodcumque Regiæ potestatis exercitium, atque illius ad certum subiectum applicabilitas, cum ejusdem in hoc individuo subiecto conservatione, & continuatione.

108. Scio equidem, nonnullos prætere, illam ligandi & solvendi à citato versu 18. definitam potestatem Apostolicam, fuisse Apostolis collectivè sumptis, adeoque in Concilio Oecumenico aggregandis, cum ordine ad Ecclesiæ quoque perpetuitatem, à Christo Domino communicatam: mox enim versu 20. & 21. subscribitur Concilij Oecumenici norma, sub quâ Christus pollicitus est: *Vbi duo, vel tres in nomine suo fuerint congregati, se fore in medio eorum.*

Nihilominus quomocumque intelligatur illa Apostolorum ad ligandum & solvendum potestas, sive dicatur fuisse respectu singulorum Apostolorum delegata, cum ipsorum adeo personis expiratura, & in solo Petro secuncum luccessionis *Matthæi 16.* definitæ ordinem perpetua & ordinaria, in successores adeo transferibilis manura; sive asseratur, Apostolis collectivè spectatis, quâ in Concilium aggregandis, tanquam ordinaria ad perpetuum Ecclesiæ statum propaganda, fuisse per Christum *ibidem* repromissa, hoc semper remanet liquidum, & ex verbis Christi manifestum, ne quidem Concilium Oecumenicum ex proprij sui characteris essentia posse ullatenus subsistere, nisi sub nomine Christi, Vicariâque adeo ipsius autoritate. Atqui ex hac Vicariâ Christi autoritate Oecumenicâ, (ubi in reliquis Apostolis delegata Christi erga universum Christianum orbem potestas Apostolica, cum ipsorum personis jam est extincta) in nullo alio, quàm Petri successore, Romano Pontifice jam existente, subsistit essentialis character Concilij Oecumenici, debetque adeo hujus super omni morali, quod est super terram, protensa ligandi & solvendi potestas indefinita, necessariò jam resolvi in Oecumenicam Romani Pontificis autoritatem supremam, Christi nominis prærogativâ catenus præfulgentem, quatenus ejusdem Domini nostri, in Cælis ad Patris dexteram sedentis, est Vicaria. Sed de hoc puncto singulariter agendum erit in sequenti articulo secundo.

PROBATIO IV.

Desumpta ex 1. Corinth. 6. capite.

Hic equidem Apostolus voluit, ut, qui sæcularia judicia habuerint, id est, controversias super rebus temporalibus judicialiter decidendas, iudices, qui (respectivè, nempe in comparatione ad altiores Dei causas) contemptibiles sunt in Ecclesiâ, constituant ad iudicandum. Quod explicans Justinianus *ibi ad versum quartum* ait, Apostolum minimè loqui de legitimis iudicijs, quæ à Magistratibus, publicisque iudicibus autoritate publicâ exercentur, sed de ijs, qui communi sensu designati essent Civilium controversiarum disceptatores. Quæ tamen expositio non videtur adæquata, attento integro Apostoli sacro textu, sic argumentantis versu 3. *Nescitis, quoniam Angelos iudicabimus, quantum magis secularia?* Unde præcitatus Justinianus rectè subdit *ibidem*, ex eo loco apparere, quod Apostolus, Jus & autoritatem in res humanas & politicas usurpavit, utpote qui præcipiat, ut fideles fratrum lites decident, quod deinceps omnes ferè Episcopi suo iure frequentarint.

Super quo proinde iure fundatur hæc Apostolicæ seu Episcopalis erga res humanas & politicas autoritatis radicata extensio, prout supra n. 108. deductum videre licet. Unde prævalidum delimitur argumentum pro Apostolicâ in Petri successore residentis, super causis etiam temporalibus, ac civilibus iurisdictionis protensione. Si namque inquiras, unde Paulus talem potestatem sibi addiverit, in promptu est responsio, quod cæteris, præter Petrum Apostolis, fuerit etiam à Christo immediatè commissa Apostolica autoritas, seu generalis erga Universalem Ecclesiam iurisdictionis, extraordinaria tamen, & quasi delegata, potestati que Petri quodammodo subordinata, uti Divus Antoninus *tract. de Schismat. q. 45.* & Theologi communiter tradunt. Etenim quam Christus Dominus *Matthæi 18.* universis Apostolis (uti supra n. 108. dictum est) promisit indefinitam ligandi & solvendi potestatem, iisdem hanc actualiter commisit *Ioannis 20.* dicens: *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos.* Sub hisce quippe verbis secundum Patres significatur legatio Apostolis commissa, de quâ Paulus scribebat. *Pro Christo*, inquit, *legatione fungimur.* Quam porro legationem fuisse respectu totius mundi, constat ex *Matthæi ult. Euntes predicate Evangelium omni creature.*

In vi cujus adeo legationis, Paulo, erga totum orbem in unitate Ecclesiæ coadunatum, erat iurisdictionis Apostolica, verè etiam Legislativa, quam ad *Thessalonicenses 4.* à se exercitam disertè profitetur. In vi cujus insuper potestatis Apostolicæ, Paulus præcitatus agebat: *Nescitis, quia & Angelos iudicabimus, quantum magis secularia?* Quanto igitur magis talis super Civilibus Christianorum causis iudiciaria potestas convenit Petro, ejusque successorum ordinariæ, super ipsos etiam Apostolos, utpote Christi oves & Agnos, secundum moralitatem ex arbitrio suo libero dependentem.

tem potestatis authoritati Apostolicæ, eo ipso, quod nulla sub statu omnimodæ moralitatis ad supernaturalem quampiam participationem elevata, sit intelligibilis humana libera actio, quæ non involvat aliquam respectu salutis æternæ, ac publicæ etiam Religionis, sanctæque Ecclesiæ Boni communis vel ordinabilitatem, vel ab hac deficientiam moralem, quam in hominibus Christi caractere insignitis subdi Ecclesiæ clavis, indefinitæque ad solvendum & ligandum potestati Apostolicæ, multimodè patet ex antecedentibus.

§. V.

Corollarium finale præsentis

Prima Disquisitionis.

III. Infertur I. Qualiter verificetur illa propositio, quæ dicitur, Christi Vicarius Romanus Pontifex debere contentus esse clave Regni cælestis. Etenim cujuscunque potentis seu potestatis duplex noscitur esse objectum; formale scilicet ac specificativum, & materiale seu terminativum. Oecumenicæ igitur Pontificis, ac Ecclesiasticæ potestatis objectum formale ac specificativum importat quidem ordinem ad Regnum Cælorum, sicque adeo spiritualia, per se habentia talem respectu Regni cælestis ordinabilitatem, per se primò subduntur Ecclesiæ clavis, seu Ecclesiasticæ potestatis regimini & authoritati; quidquid tamen participat de tali ordinabilitate, est hoc ipso de ejus Apostolicæ potestatis objecto materiali, atque adeo non per se primò; sed vel per accidens, vel secundariò sub ejus formalitatis participatione, subijctur sanctæ Ecclesiæ clavis, earumque Oecumenicæ potestati. At verò quidquid moralitatis est in hominibus Christianis, eorumque actibus & negotijs, seu causis quibuscunque, etiam civilibus, est vel ordinabile in Regnum Cælorum, vel ab hac ordinabilitate est deficiens. Sub tali ergo moralitatis, ipsiusmet etiam Regiæ potestatis exercitio convenientis, seu debitæ ad certum subiectum applicationi, ejusque regimini, de se licet politico, inexistentis, ad Regnum Cæleste, tum triumphantis Ecclesiæ, salutem nimirum æternam pro cunctis Christianis à Deo destinatum, tum militantis Ecclesiæ bonum publicum ordinabilitate, quævis causæ civiles & temporales, etiam publicæ ac Regales, subeunt rationem objecti materialis respectu Apostolicæ Oecumenicæ potestatis.

III. Infertur 2. Sub illà formalis & materialis objecti, potestatis Ecclesiasticæ seu specificativi, seu terminativi distinctione, ac descriptione facillè intelligi, quomodo Oecumenicæ Petri, ejusque successorum autoritas, duplici potatur gladio; altero super res spirituales; & quidem primò & per se; altero super temporalia, sed quasi per accidens, seu indirectè, ac consequenter sive secundariò se protendente. Etenim Author Regalis Sacerdotis præf. lib. 1. §. 2. n. 8. rectè ait, super Christi, ad discipulorum verbum: *Ecce duo gladij hic*; responso, *Lucæ 22. prolato, satis est, varias equidem SS. Patrum tum mylticas, tum litterales adhiberi expo-*

sitiones; inter quas tamen sit præcipua: *Voluisse Christum duplici gladio duplicem potestatem exprimeri Petro commissam: Spiritualem videlicet & temporalem: istam verò jussisse in vaginam recondi, hoc est, non manu, sed natu & præcepto Apostolicæ Oecumenicæ autoritatis, nec vindictæ, sed necessitatis causâ exercendam. prout S. Bernardus lib. 4. de consid. ad Eugenium, S. Anselmus in Matthæum cap. 27. Bonifacius VIII. in Extravagante. Vnam sanctam. De Majorit. & obedientiâ. Abbas in Cap. Novit. De judicijs. doceant. Quibus ad stipulando, Cornelius à Lapide in cap. 26. Matthæi n. 5. inquit: Allegoricè verba illa interpretantes, passim per duos gladios accipere duplicem Ecclesiæ potestatem, spiritualem, videlicet & temporalem.*

Quod ulterius firmatur sequenti argumentatione Theologicâ, ex duobus nempe omninò certis, altero fidei, altero lumine natura noto, principijs deductâ. Etenim lumine naturæ notum est, cujuscunque potentis, seu potestatis spheram extendi super omne id, quod ita comparatur ad ipsius formale specificativum, ut propterea respectu illius, superinduat rationem objecti materialis. At ex fidei veritate compertum est, Oecumenicæ Petro commissæ Clavium potestatis proprium & formale specificativum esse ordinabilitatem ad Regnum Cælorum, juxta apertum Christi Domini verbum. Quidquid ergo superinduit istam respectu Regni Cælorum ordinabilitatem, ita supervestitur formali specificativo Oecumenicæ Petro commissæ Clavium potestatis, ut consequenter ad istam se habeat per modum objecti materialis & terminativi. At quidquid in homine Christiano est morale, secundum fidei principia, vel positivè, vel negativè participat de formalitate ordinabilitatis ad Regnum Cælorum. Ergo quidquid in homine Christiano est morale, per modum participationis, vel per modum privativæ oppositionis, ita superinduit formalitatem Oecumenicæ Petro commissæ Clavium potestatis specificativam, ut consequenter sit de ejus objecto materiali ac terminativo. At verò ipsius etiam Regiæ potestatis ad certum subiectum æquitati consona applicabilitas, unâ cum universo regimine ac exercitio libero ejusdem Regiæ autoritatis, secundum fidei principia superinduit de moralitate, vel ordinabilitatis ad Regnum Cælorum, atque salutem æternam, nec non publicum Ecclesiæ sanctæ Bonum, sacræque Religionis universale utilitatem, vel ab istâ deficiente, importat deordinationem salutis æternæ, atque Religionis Bono moraliter oppositam & repugnantem. Ergo principia lumine naturæ conspicua combinando cum fidei principijs, per consequentiam verè Theologicam rectè infertur, Regiam quoque potestatem, cum sui ad certum subiectum applicabilitate, nec non publico etiam exercitio; superinducendo moralitatem in Regnum Cælorum ordinabilem, vel ab hoc ordine deficientem, ita supervestiri Oecumenicæ Petro commissæ Clavium potestatis formali specificativo, ut consequenter sit de istius objecto materiali: sicque adeo unam (de se licet simplicem) Oecumenicam Summi Pontificis autoritatem virtualiter continere duplicem

117.